Duruöz El ?ndeksi (Duruoz Hand Index)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Duruöz El ?ndeksi (Duruoz Hand Index)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20259

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Duruöz El ?ndeksi (Duruoz Hand Index), 1996 y?l?nda Mehmet Tuncay Duruöz ve arkada?lar? taraf?ndan geli?tirilmi? spesifik bir ölçektir. Bu ölçe?in temel amac?, ba?ta romatoid artrit (RA) olmak üzere el eklemlerini etkileyen hastal?klardan kaynaklanan fonksiyonel engeli ve günlük ya?am aktivitelerindeki k?s?tl?l?klar? ölçmektir. Ölçek, hastalar?n el fonksiyonlar?ndaki zorluklar? nicel olarak de?erlendirerek, hastal???n ?iddetini ve tedaviye yan?t?n? izlemek için klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda kullan?lmak üzere tasarlanm??t?r.

Ölçek, hastalar?n günlük ya?amda kar??la?t?klar? 18 farkl? aktiviteyi de?erlendiren sorulardan olu?maktad?r. Geli?tirme sürecinde, ölçe?in geçerlilik ve güvenilirlik çal??malar? titizlikle yürütülmü?; hem yap?sal hem de içerik geçerlili?i sa?lamla?t?r?lm??t?r. Bu indeks, romatolojik çal??malarda el fonksiyon bozuklu?unu de?erlendiren güvenilir ve geçerli bir araç olarak kabul edilmektedir.

Anahtar Kelimeler

Duruöz El ?ndeksi, Romatoid Artrit, El Fonksiyonu, Fonksiyonel Engel, Günlük Ya?am Aktiviteleri, Eklem Hastal???, Ya?am Kalitesi.

Yazarlar

Mehmet Tuncay Duruöz, ve arkada?lar? (et al.).

Amaç

Duruöz El ?ndeksi'nin temel amac?, romatizmal hastal?klar, özellikle de romatoid artrit nedeniyle ellerde meydana gelen fonksiyonel k?s?tl?l?k düzeyini standardize edilmi? bir yöntemle ölçmek ve de?erlendirmektir. Bu ölçek, hastalar?n ellerini kullanarak gerçekle?tirdikleri temel günlük ya?am aktivitelerinde (GYA) ya?ad?klar? zorluklar? belirleyerek, hastal???n bireyin ya?am kalitesi üzerindeki etkisini objektif hale getirmeyi hedefler.

Ölçek, klinisyenlere ve ara?t?rmac?lara, hastal???n ilerleyi?ini, semptomlar?n ?iddetini ve uygulanan farmakolojik veya fiziksel tedavilerin el fonksiyonlar? üzerindeki etkinli?ini izleme konusunda somut veriler sunar. Bu sayede, tedavi planlar?n?n ki?iselle?tirilmesine ve iyile?tirme çabalar?n?n yönlendirilmesine katk?da bulunur.

Yap?

Ölçek, hastalar?n el ve bilek hareketleriyle ilgili ya?ad??? fonksiyonel engeli ölçen bir yap?y? temel al?r. Ölçülen yap?, günlük ya?am?n gerektirdi?i temel motor becerilerin (kavrama, s?kma,

ARABPSYCHOLOGY.COM

tutma, açma vb.) romatizmal tutulum nedeniyle ne ölçüde bozuldu?unu yans?tan "Fonksiyonel Engellilik" kavram?d?r.

?ndeks, hastalar?n ki?isel bak?m, ev i?leri ve di?er pratik görevleri yerine getirme yeteneklerini sorgulayarak, elin genel fonksiyonel durumunu kapsaml? bir ?ekilde temsil etmeyi amaçlamaktad?r. Ölçek, bu aktivitelerdeki zorluk seviyelerini derecelendirerek, fonksiyonel handikap?n ?iddetine dair bir skor üretir.

Geçerlik

Duruöz El ?ndeksi'nin geli?tirme ve do?rulama çal??mas?nda, ölçe?in ölçmek istedi?i yap?y? do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlamak amac?yla kapsaml? geçerlilik analizleri yap?lm??t?r. Elde edilen bulgular, ölçe?in tatmin edici düzeyde geçerlili?e sahip oldu?unu göstermektedir.

Görünü? Geçerlili?i (Face Validity): Ölçek maddelerinin, de?erlendirilen popülasyon (romatoid artrit hastalar?) taraf?ndan ilgili ve anla??l?r olarak alg?lanmas? sa?lanm??t?r.
?çerik Geçerlili?i (Content Validity): Ölçekteki 18 maddenin, el fonksiyon bozuklu?unun tüm önemli yönlerini kapsad???ndan emin olmak için uzman görü?leri al?nm??t?r.
Yap?sal Geçerlilik (Construct Validity): Ölçe?in teorik olarak ilgili olmas? beklenen di?er fonksiyonel engellilik ölçütleri ile korelasyonlar? incelenmi? ve beklenen ili?kiler (yak?nsak ve ?raksak geçerlilik) do?rulanm??t?r. Bu analizler, ölçe?in alt?nda yatan yap?y? ba?ar?l? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik çal??malar?, ölçüm sonuçlar?n?n zaman içinde ve farkl? de?erlendiriciler aras?nda tutarl? ve tekrarlanabilir oldu?unu göstermek amac?yla yap?lm??t?r. Güvenilirlik analizi için temel olarak Intraclass Correlation Coefficient (ICC) kullan?lm??t?r.

Kullan?lan ICC yöntemi, özellikle tekrarl? ölçümlerde (test-tekrar test güvenirli?i) veya farkl? de?erlendiriciler aras?ndaki uyumu (de?erlendiriciler aras? güvenirlik) belirlemede yüksek standartlarda bir ölçüm sa?lar. Ölçe?in yüksek ICC de?erleri sergilemesi, Duruöz El ?ndeksi'nin klinik uygulamalarda kararl? sonuçlar veren, güvenilir bir araç oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Faktör Analizi

Kaynak referansta "yap?sal geçerlilik" (construct validity) ifadesinin kullan?lmas?, ölçe?in geli?tirilmesi a?amas?nda muhtemelen Faktör Analizi yöntemlerinin uyguland???n? dü?ündürmektedir. Bu analizler, 18 günlük ya?am aktivitesi sorusunun hangi temel fonksiyonel boyutlar alt?nda topland???n? ve ölçe?in tek bir genel engellilik faktörünü mü yoksa birden fazla alt boyutu mu ölçtü?ünü belirlemek için kritik öneme sahiptir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Her ne kadar spesifik faktör yükleri veya döndürme yöntemleri bu kaynakta belirtilmemi? olsa da, yap?sal geçerlili?in sa?lanmas?, ölçek maddelerinin mant?ksal ve istatistiksel olarak tutarl? bir iç yap?ya sahip oldu?unu göstermektedir. Bu, ölçe?in skorlama yap?s?n?n teorik temellerle uyumlu oldu?u anlam?na gelir.

Ölçek Bilgisi

Test Türü:

Geli?tirme (Yeni bir ölçek olarak tasarlanm?? ve valide edilmi?tir.)

Format:

18 maddeden olu?an, günlük ya?am aktivitelerine dayal? öz bildirim ölçe?i.

Mevcut Diller:

Orijinal olarak ?ngilizce yay?mlanm??, ancak Türkçe dahil çe?itli dillere çevrilmi? ve valide edilmi? versiyonlar? mevcuttur.

Popülasyon Grubu:

Romatizmal hastal?klardan etkilenen bireyler.

Ya? Grubu:

Yeti?kinler (Romatoid artrit tan?s? alm??).

Popülasyon Detaylar?:

Özellikle el ve bilek eklemlerinde fonksiyonel k?s?tl?l?k ya?ayan romatoid artrit hastalar?nda kullan?lmak üzere tasarlanm??t?r.

Test Metodolojisi:

Günlük ya?am aktivitelerinin gerçekle?tirilmesinde ya?anan zorluk düzeyinin de?erlendirilmesine dayan?r. Derecelendirme sistemi hakk?nda detayl? bilgi kaynakta belirtilmemi?tir, ancak tipik olarak Likert benzeri bir zorluk derecelendirmesi kullan?l?r.

Anahtar Kelimeler

DHI, Fonksiyonel K?s?tl?l?k, Romatoloji Ölçekleri, El Engellilik ?ndeksi, ICC Analizi, Yap?sal Do?rulama, Günlük Ya?am Aktivitesi.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?:

Bilgi mevcut de?ildir.

?leti?im E-posta Adresleri:

duruoz@gmail.com

Yaz??ma Adresi:

Bilgi mevcut de?ildir (Orijinal yay?n, 1996 tarihli makalede mevcuttur).

?zinler & Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?:

1996 (Orijinal yay?n y?l?).

?zinler ve Ücret:

Ölçe?in ticari kullan?m? ve izin gereklilikleri için sorumlu yazar Mehmet Tuncay Duruöz ile ileti?ime geçilmesi önerilmektedir. ?leti?im e-postas? yukar?da belirtilmi?tir.

Orijinal makale, The Journal of Rheumatology dergisinde yay?mlanm??t?r.

Referanslar

Duruoz, M.T. et.al (1996). Development and validation of a rheumatoid hand functional disability scale that assesses functional handicap. *The Journal of Rheumatology, 23*(7), 1167-72.

Bu ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: duruoz-el-indeksi-duruoz-hand-index-toad.pdf

Duruöz El ?ndeksi (Duruoz Hand Index) Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

18 günlük ya?am aktivitesi sorular?

ARABPSYCHOLOGY.COM